

## REGLEMENTĂRI FISCALE PRIVIND IMPOZITELE INDIRECTE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

*Lector univ. drd. Mirela-Anca Postole - Universitatea Titu Maiorescu București,  
ancapostole@yahoo.com*

### *Rezumat:*

*The creation of the EU has lead to some very interesting accomplishments in the economic domain, such as the elimination of customs tariffs and the creation of a unique currency, the Euro. In what regards the fiscal policy, we can say that we are still far from gaining an entire consent; the fiscal systems in the EU countries are very different from each other. The fiscal policy at the EU level is set up by The General Directorate for Fiscal and Customs Policies (DGTAXUD), an organization that is part of the European Commission. DGTAXUD is organized into 5 directorates and a number of departments. The mission of DGTAXUD in the domain of indirect taxation implies: the implementation of coherent system of applying the VAT; modernizing and simplifying the VAT system; establishing the same value for the ad-valorem taxes; observing the policies and fiscal practices of the member states, aiming at defining common fiscal strategies at the European level.*

În țările membre ale Uniunii Europene, politica fiscală este departe de a fi câștigat consensul tuturor, deoarece nici un stat nu este dispus să renunțe la dreptul de a încasa impozite de la cetățenii săi în modul în care dorește.

Pentru a exista o comparabilitate a datelor furnizate de fiecare stat membru privind impozitele a fost creat în anul 1995 Sistemul European de Conturi (European System of Accounts) – denumit ESA95<sup>1</sup>, prin care s-a încercat aducerea la un numitor comun a clasificării conturilor naționale, și în cadrul lor, a impozitelor și taxelor în Uniunea Europeană.

Conform clasificării ESA95, impozitele indirecte sunt definite ca fiind impozitele legate de producție și importuri. Acestea includ TVA, taxe vamale de import, accize și alte impozite asupra unor servicii specifice (transport, asigurări), impozitele asupra producției care sunt definite ca fiind „impozite ce apar ca urmare a desfășurării unei activități de producție” (licențe de afaceri, compensare de TVA în sistemul cu rată uniformă etc).

Reformele în domeniul impozitelor indirecte au fost destul de dure. După 1995 multe țări membre ale UE15, au implementat o serie de reforme privind introducerea așa numitelor „impozite verzi” – impozite menite să ajute la protejarea mediului înconjurător. Țările care au impus aceste impozite au fost: Suedia, Danemarca, Olanda, Germania, Austria și Marea Britanie.

Principalele reglementări legislative în domeniul impozitării indirecte sunt:

### La nivelul **taxei pe valoarea adăugată**:

- A Șasea Directivă a Consiliului nr. 77/388/CEE din 17 mai 1977 privind armonizarea legislației statelor membre în domeniul impozitelor pe cifra de afaceri – sistem comun de TVA;
- A Treisprezecea Directivă a Consiliului nr. 86/560/CEE din 17 noiembrie 1986 privind armonizarea legislației statelor membre în domeniul impozitelor pe cifra de afaceri – modul de rambursare a TVA pentru persoanele impozabile situate în afara teritoriului Comunității Europene;

<sup>1</sup> “Structura sistemelor fiscale în Uniunea Europeană” – Comisia Europeană (2004);

- Directiva Consiliului nr. 91/680/CEE din 21 decembrie 1992 privind anularea frontierelor fiscale;
- Directiva Consiliului nr. 92/111/CEE din 14 decembrie 1992 privind introducerea măsurilor de simplificare în domeniul TVA;
- Regulamentul Consiliului nr. 1798/2003 din 7 octombrie 2003 privind cooperarea administrativă în domeniul TVA.

**La nivelul accizelor:**

- Directiva Consiliului nr. 92/12/CEE din 25 februarie 1992 privind măsurile generale cum sunt deținerea, mișcarea și monitorizarea produselor supuse accizării;
- Directiva Consiliului nr. 92/79/CEE din 19 octombrie 1992 privind impozitele asupra țigaretelor;
- Directiva Consiliului nr. 92/80/CEE din 19 octombrie 1992 privind impozitele asupra tutunului fără țigarete;
- Directiva Consiliului nr. 92/83/CEE din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurii accizelor asupra alcoolului și băuturilor alcoolice;
- Directiva Consiliului nr. 92/84/CEE din 19 octombrie 1992 privind nivelul accizelor asupra alcoolului și băuturilor alcoolice;
- Directiva Consiliului nr. 2003/96/CE din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității.

### **Taxa pe valoarea adăugată. Reglementare fiscală și armonizare**

Taxa pe valoarea adăugată a fost introdusă în anul 1970 în Comunitatea Economică Europeană și a înlocuit o serie de taxe existente atunci asupra producției și consumului, care îngreunau schimburile comerciale între state.

În anul 1977, prin Directiva a șasea<sup>2</sup>, se pun bazele armonizării taxei pe valoarea adăugată în statele membre, legislație care a fost modificată ulterior. Statele membre pot aplica următoarele tipuri de cote de TVA: o taxă normală și una sau două taxe reduse. Taxa normală de TVA nu trebuie să fie mai mică de 15%, iar taxele reduse să nu fie mai mici de 5%.

Principiul de taxare al TVA-ului este cel al consumului (destinației bunurilor), taxa urmând a fi percepută asupra livrărilor de bunuri și prestărilor de servicii în statul în care se consumă. Sunt supuse TVA-ului și importurile.

În anul 2003, în urma unui bilanț<sup>3</sup> care s-a realizat în legătură cu rezultatele strategiei privind ameliorarea funcționării sistemului TVA s-a menționat:

- anularea, după 1 ianuarie 2003, a posibilităților statelor membre de a impune operatorilor între-comunitari obligația desemnării unui reprezentant fiscal pentru operațiunile efectate în alte state membre decât cele în care sunt stabiliți;
- după 1 ianuarie 2003 toți contribuabilii (rezidenți și nerezidenți) au dreptul de a depune declarațiile de TVA sub formă electronică;
- s-a stabilit cadrul legal pentru facturarea electronică și stocarea electronică a facturilor;
- uniformizarea cotei reduse de TVA și a sferei sale de acțiune.

Contribuabilii sunt persoanele care realizează în mod independent una din următoarele activități economice: producție, comerț, prestare de servicii, activități extractive și agricole, profesii liberale. Contribuabili mai sunt considerați și cei care se ocupă cu vânzarea unui imobil sau a unui

<sup>2</sup> Directiva 77/388/CEE din 17 mai 1977 în materie de armonizare a statelor membre în ceea ce privește taxele asupra cifrei de afaceri;

<sup>3</sup> COM (2003) 614 – Bilanțul realizărilor strategiei în materie de TVA.

teren. Baza de impozitare este diferențiată în funcție de tipul livrării de bunuri sau prestațiilor de servicii.

Dreptul de deducere al taxei pe valoarea adăugată, este acordat în statele membre ale Uniunii Europene în egală măsură pentru toți contribuabilii, atunci când bunurile și serviciile sunt efectuate pentru operațiunile lor economice, efectuarea de schimburi, care dau naștere la acest drept de deducere. Se mai acordă și operațiunilor scutite de taxă pe valoarea adăugată, dar care dau acest drept de deducere.

În legislația europeană sunt prevăzute și o serie de regimuri speciale în ceea ce privește TVA pentru: societățile mici, agricultori, bunuri second-hand, opere de artă, antichități, aur, agențiile de turism.

În țările membre ale Uniunii Europene - 15<sup>4</sup>, cu excepția Austriei, Belgiei, Franței și Germaniei, societățile comerciale care au sediul social în acel stat primesc la înregistrarea lor ca firmă un număr de înregistrare TVA, care va fi utilizat în scopul deducerii TVA-ului.

S-a creat posibilitatea ca și societățile comerciale care nu dispun de un sediu social într-un anumit stat membru al Uniunii Europene, dar desfășoară activități acolo, să solicite un număr de înregistrare TVA, pentru a-și putea depune declarațiile și de a plăti TVA direct aceluia stat unde își desfășoară activitatea, fără a mai apela la un reprezentant fiscal.

A mai fost introdus sistemul VIES=Vat Information Exchange System, adică Sistemul de schimb al informațiilor în domeniul TVA, care permite verificarea numărului de identificare a TVA-ului de către cei implicați – societăți comerciale, autorități fiscale.

Ultima propunere<sup>5</sup> în domeniul armonizării legislației a fost introducerea unui nou sistem numit „Ghișeul unic” – o societate putând să-și depună o singură declarație pentru absolut toate operațiunile supuse impozitării TVA-ului, indiferent de statul în care acestea au fost realizate.

### **Reglementările comunitare în materie de accize**

Reglementările fiscale<sup>6</sup> la nivelul accizelor au impus un regim definitiv și general asupra deținerii, circulației și controlului produselor supuse accizelor. Produsele supuse accizelor printr-un regim comun (accize armonizate) sunt: uleiurile minerale, alcoolul și produselor din alcool, tutunul și produsele din tutun.

Acest regim al accizelor armonizate a intrat în vigoare după 1 ianuarie 1993 și se înscrie în strategia globală de armonizare a impozitelor indirecte. Produsele supuse accizelor sunt impozitate în statul în care acestea sunt consumate. Circulația produselor supuse accizării se face în regim suspensiv prin intermediul unor antrepozite fiscale și trebuie să fie însoțită de documente fiscale.

Legislația privind accizele, prevede și existența unei accize minime asupra fiecărei categorii de produse. Acciza minimă a fost stabilită în anul 1992 pentru alcool și băuturi alcoolice, țigarete și tutun, pentru celelalte produse supuse accizelor urmând să intre în vigoare mai târziu.

Fiecare stat membru al Uniunii Europene va stabili cadrul legislativ în materie de producere, transformare sau deținere de produse supuse accizelor armonizate, dar cu respectarea dispozițiilor comunitare.

În anul 1998, Parlamentul European a adoptat un program comunitar multianual care vizează acțiunea impozitelor în Uniunea Europeană, și anume programul Fiscalis. Primul program Fiscalis a fost pentru perioada 1998-2002, ulterior a fost extins și pentru perioada 2003-2007.

Programul Fiscalis 1998-2002 a avut ca obiective impozitarea indirectă și anume asigurarea pentru funcționarii publici a unui nivel ridicat de cunoaștere și înțelegere a dreptului comunitar și în particular a dreptului fiscal în domeniul impozitării indirecte prin simplificarea și modernizarea

<sup>4</sup> Conform DGTAXUD/2001/DE/307;

<sup>5</sup> COM (2004) 728;

<sup>6</sup> Directiva 92/12/CEE privind regimul general al deținerii, circulației și controlului produselor supuse accizelor, cu modificările și completările ulterioare.

legislației, aplicarea uniformă a legislației, modernizarea cooperării administrative și lupta contra fraudei fiscale.

Programul Fiscalis 2003-2007 continuă obiectivele celui anterior, dar este mai lărgit, cuprinzând pe lângă obiectivele politicii fiscale privind impozitarea indirectă și fiscalitatea directă.

**BIBLIOGRAFIE:**

Stolojan, Th., Tatarcau, *Integrarea și politica fiscală contemporană*, Editura Infomarket, Brașov.

\*\*\*

[www.europa.eu.int/comm](http://www.europa.eu.int/comm)

\*\*\*

[www.mie.ro](http://www.mie.ro)

\*\*\*

[www.mfinanțe.ro](http://www.mfinanțe.ro)